

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів Запорізької міської ради до Державної податкової служби України щодо виконання ГУ ДПС у Запорізькій області Положення про податок на майно, в редакції рішення Запорізької міської ради від 26.02.2016 №5

До депутатів міської ради м. Запоріжжя звертається численна кількість обурених мешканців міста Запоріжжя, які незаконно та безпідставно, в порушення встановлених діючим законодавством України приписів - отримали податкові повідомлення-рішення з нарахуванням до сплати податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Більшість звернень отримана від одиноких пенсіонерів, які перебувають на межі виживання та мають єдине житло, яке перевищує площу в 60 кв.м., але не перевищує 120 кв.м.

01 січня 2015 року набрав чинності Закон України від 28 грудня 2014 року № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи», яким статтю 266 Податкового кодексу України щодо податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, викладено в новій редакції. У 2021 році податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, нараховуватиметься фізичним особам — власникам об'єктів нерухомості (будинків, квартир тощо) за 2020 рік.

У відповідності до підпункту 266.1.1 пункту 266.1 статті 266 Податкового кодексу України, платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.

Згідно підпункту 266.2.1 пункту 266.2 статті 266 Податкового кодексу України, об'єктом оподаткування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки є житлова та нежитлова нерухомість, в тому числі її частка.

Відповідно до положень підпунктів 266.3.1 та 266.3.2 пункту 266.3 статті 266 Податкового кодексу України, базою оподаткування є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток.

База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, які перебувають у власності фізичних осіб, обчислюється контролюючим органом на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що безоплатно надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та/або на підставі оригіналів відповідних документів платника податків, зокрема документів на право власності.

За змістом підпункту 266.5.1 пункту 266.5 статті 266 Податкового кодексу України, ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради

об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.

Відповідно до підпункту 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 Податкового кодексу України, сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлюють пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, громадських об'єднань, благодійних організацій, релігійних організацій України, статuti (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку, та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченої такими статутами (положеннями). Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової нерухомості, для фізичних осіб визначаються виходячи з їх майнового стану та рівня доходів. Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості, встановлюються в залежності від майна, яке є об'єктом оподаткування.

Відповідно до статті 8 Податкового кодексу України в Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори. До місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених цим Кодексом, рішеннями сільських, селищних і міських рад у межах їх повноважень, і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.

Згідно зі статтею 10 Податкового кодексу України до місцевих податків належать податок на майно та єдиний податок.

Місцеві ради в межах повноважень, визначених цим Кодексом, вирішують питання відповідно до вимог цього Кодексу щодо встановлення податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки).

Підпунктом 12.1.2 пункту 12.1. статті 12 Податкового кодексу України визначено, що Верховна Рада України встановлює на території України загальнодержавні податки та збори і визначає перелік місцевих податків та зборів, установаження яких належить до компетенції сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад.

Як передбачено пунктом 12.3. статті 12 Податкового кодексу України сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів.

Згідно з підпунктом 12.3.4. пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України рішення про встановлення місцевих податків та зборів офіційно

оприлюднюється відповідним органом місцевого самоврядування до 25 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів або змін (плановий період). В іншому разі норми відповідних рішень застосовуються не раніше початку бюджетного періоду, що настане за плановим періодом.

Відповідно до підпункту 12.4.3 пункту 12.4 статті 12 Податкового кодексу України до повноважень сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, щодо податків та зборів належать: до початку наступного бюджетного періоду прийняття рішення про встановлення місцевих податків та зборів, зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання податкових пільг, яке тягне за собою зміну податкових зобов'язань платників податків та яке набирає чинності з початку бюджетного періоду.

Пункт 12.5. статті 12 Податкового кодексу України встановлює, що офіційно оприлюднене рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів, а також зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання податкових пільг або про внесення змін до таких рішень є нормативно-правовим актом з питань оподаткування місцевими податками та зборами, який набирає чинності з урахуванням строків, передбачених підпунктом 12.3.4 цієї статті.

Ключовим аспектом на який звертаємо увагу, є наступне: Рішенням №5 від 28.01.2015 року на виконання приписів ПКУ – міською радою м. Запоріжжя було прийнято «Положення про податок на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки)» (зі змінами, внесеними рішеннями міської ради від 30.06.2015 №5, від 26.02.2016 №30, від 25.08.2016 №50, від 21.12.2016 №49, від 26.04.2017 №51 та від 27.05.2020 №49). Так зокрема, згідно з пп.2.5.2 п.2.5 частини 2 вказаного вище Положення в редакції змін від 26.02.2016 року №30, для квартири/квартир, які перебувають у власності фізичних осіб і загальна площа яких не перевищує 120 кв.м., на території м. Запоріжжя встановлена нульова ставка Податку. Вказаний вище нормативно-правовий акт приймався безстроково виключно в межах повноважень, визначених ПКУ і залишається обов'язковим до виконання на території міста Запоріжжя.

Тобто дії ГУ ДПС у Запорізькій області суперечать п.3.1 ст.3 ПКУ, яким встановлено, що податкове законодавство України однаково складається, зокрема, і з Конституції України, і з Податкового кодексу, і з рішень органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків і зборів.

Дії ГУ ДПС у Запорізькій області безпідставно порушують законні права та інтереси мешканців територіальної громади. Їх дії спричинили шквал обурення мешканців Запоріжжя. Депутати міської ради наполягають на виключному дотриманні принципу законності та правової справедливості відносно мешканців територіальної громади м. Запоріжжя.

Крім кричущого недотримання ГУ ДПС у Запорізькій області всіх вище перелічених приписів Законів України, зокрема шляхом надсилання мешканцям

міста Запоріжжя податкових повідомлень-рішень (далі – ППР) з нарахованим до сплати податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки в супереч Рішенню Запорізької міської ради, повідомляємо, що у разі не усунення цих порушень (шляхом відкликання не законних ППР) в майбутньому ГУ ДПС у Запорізькій області почне нараховувати штрафні санкції та пеню, за не сплату по цим безпідставно надісланим ППР, оскільки у разі несплати по ним своєчасно - податковим законодавством України передбачено відповідальність платників податку за несплату зобов'язання у вигляді нараховування штрафу та пені, у разі затримки сплати до 30 календарних днів, такому платнику нарахують штраф у розмірі 10% від погашеної суми заборгованості, а при затримці більше 30 календарних днів — 20%. Також, у разі несплати податку, починаючи з першого робочого дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, буде нараховуватися пеня. Її розмір складає 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України за кожен день прострочення, і варто врахувати, що пеня нараховується на суму грошового зобов'язання, включаючи суму штрафних санкцій. Вищевказане свідчить про потребу негайного припинення незаконної діяльності ГУ ДПС у Запорізькій області.

Відповідно до Конституції України народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування (частина друга статті 5). В Конституції України встановлено, що місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України (частина перша статті 140).

Гарантоване державою місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи і передбачає правову, організаційну та матеріально-фінансову самостійність, яка має певні конституційно-правові межі, встановлені, зокрема, приписами статей 19, 140, 143, 144, 146 Конституції України. З аналізу вказаних конституційних положень вбачається, що ці органи місцевого самоврядування, здійснюючи владу і самостійно вирішуючи питання місцевого значення, віднесені законом до їх компетенції, та приймаючи рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території, зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

В Конституції України передбачено форми та засоби реалізації права територіальних громад на місцеве самоврядування і вказано, що органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території (частина перша статті 144). На основі цього положення Конституції України в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що у формі рішень рада приймає нормативні та інші акти (частина перша статті 59).

Згідно з частиною першою статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», акти ради, сільського, селищного, міського голови,

голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

Аналізуючи практику Європейського суду з прав людини слід зазначити таке: Право власності має фундаментальний характер, захищається згідно з нормами національного законодавства з урахуванням принципів статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Держави-учасниці Конвенції зобов'язані поважати право кожного на мирне володіння своїм майном та гарантувати його захист передусім на національному рівні. Зазначене положення в Україні закріплено на конституційному рівні принципом непорушності права власності (стаття 41 Конституції України).

Встановлення місцевих податків і зборів входить до компетенції органів місцевого самоврядування, податковий же орган, наділений повноваженнями по застосуванню в межах своєї компетенції вже прийнятих нормативно-правових актів, в тому числі рішень органів місцевого самоврядування, норми яких є чинними на час їх застосування та обов'язковими.

Депутати місцевої ради як представники інтересів територіальної громади, виборців свого виборчого округу зобов'язані виражати і захищати інтереси відповідної територіальної громади та її частини — виборців свого виборчого округу, виконувати їх доручення в межах своїх повноважень, наданих законом, брати активну участь у здійсненні місцевого самоврядування.

Правовий статус депутата місцевої ради, як представника інтересів територіальної громади, виборців свого виборчого органу та рівноправного члена місцевої ради, а також гарантії депутатської діяльності визначені та встановлені Конституцією України, Законом України № 280-97/ВР від 21.05.1997 «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом № 93-IV від 11.07.2002 «Про статус депутатів місцевих рад». Депутат місцевої ради згідно з вищенаведеними нормативними актами та з метою захисту прав і свобод людини і громадянина має право: представляти інтереси всієї територіальної громади та вимагати усунення порушень законності і встановлення правового порядку.

Враховуючи вищевикладене, виходячи з інтересів жителів м. Запоріжжя та України в цілому, звертаємось з проханням якнайшвидшого розгляду звернення по суті та вжиття дієвих заходів щодо обставин викладених у зверненні, просимо повідомити які заходи будуть вжиті по усуненню порушень в діяльності ГУ ДПС у Запорізькій області, в частині незаконно надісланих податкових повідомлень-рішень з нарахуванням до сплати податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки мешканцям Запоріжжя у власності яких перебувають квартири/квартира загальною площею якої перевищує 60 кв.м. але не перевищує 120 кв.м. та до яких згідно Рішення Запорізької міської ради №5 від 28.01.2015 року про затвердження «Положення про

податок на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки)» застосовується нульова ставка Податку.

Секретар міської ради

А.В.Куртєв